

עקידת יצחק (3) – ביום השלישי – מאברהם לאסתר

The Akedah: On The Third Day...

(1) בראשית כב:א-יט

(א) ויהי אחר הדברים האלה והאלהים נסה את אברהם ויאמר אליו אברהם ויאמר הנני: (ב) ויאמר קח נא את בנך את יחידך אשר אהבת את יצחק ולך לך אל ארץ המזדה והעלהו שם לעלה על אחד ההרים אשר אמר אליך: (ג) וישכם אברהם בבקר ויחבש את חמורו ויקח את שני נעריו אתו ואת יצחק בנו ויבקע עצי עלה ויקם וילך אל המקום אשר אמר לו האלהים: (ד) **ביום השלישי** וישא אברהם את עינו וירא את המקום מרחק: (ה) ויאמר אברהם אל נעריו שבו לכם פה עם החמור ואני והנער נלכה עד-כה ונשתחוה ונשבה אליכם: (ו) ויקח אברהם את עצי העלה וישם על יצחק בנו ויקח בידו את האש ואת המאכלת וילכו שניהם יחדו: (ז) ויאמר יצחק אל אברהם אביו ויאמר אבי ויאמר הנני בני ויאמר הגה האש והעצים ואיה השה לעלה: (ח) ויאמר אברהם אלהים יראה לו השה לעלה בני וילכו שניהם יחדו: (ט) ויבאו אל המקום אשר אמר לו האלהים ויבן שם אברהם את המזבח ויערך את העצים ויעקוד את יצחק בנו וישם אתו על המזבח ממעל לעצים: (י) וישלח אברהם את ידו ויקח את המאכלת לשחט את בנו: (יא) ויקרא אליו מלאך ה' מן השמים ויאמר אברהם ויאמר הנני: (יב) ויאמר אל-תשלח ידך אל הנער ואל-תעש לו מאומה כיו עתה ידעתי כי ירא אלהים אתה ולא חשכת את בנך את יחידך ממני: (יג) וישא אברהם את עינו וירא והנה איל אחר נאחו בסבך בקרניו וילך אברהם ויקח את האיל ויעלהו לעלה תחת בנו: (יד) ויקרא אברהם שם המקום ההוא ה' יראה אשר יאמר היום בחר ה' יראה: (טו) ויקרא מלאך ה' אל אברהם שנית מן השמים: (טז) ויאמר בי נשבעתי נאסה ה' כי יען אשר עשית את הדבר הזה ולא חשכת את בנך את יחידך: (יז) כי ברכתך והרבה ארבה את זרעך ככוכבי השמים וכחול אשר על שפת הים וירש זרעך את שער איביו: (יח) והתברכו בזרעך כל גוי הארץ עקב אשר שמעת בקולי: (יט) וישב אברהם אל נעריו ויקמו וילכו יחדו אל באר שבע וישב אברהם בבאר שבע:

(2) ר' דוד צבי הופמן בראשית כ"ב:ד'

ביום השלישי – יפה מצביע המדרש על הביטוי **ביום השלישי**, ששכיח במקרא. הכוונה היא להבהיר שאין היום השלישי הזה בלי משמעות מיוחדת. שלושה ימים ניתנו לו לאברהם להימלך בדעתו, בהם תאבק אמונתו עם הרגשות הטבעיים – ותוכל להם. לא במפתיע יושג נצחון זה, אלא תוך כדי מאבק עקש מלא גבורה.

(3) בראשית רבה (תיאודור-אלבק) פרשת וירא פרשה נו
ביום השלישי וגו' יחיינו מיומים ביום השלישי יקימנו ונחיה לפניו

ביום השלישי שלשבטים ויאמר יוסף אליהם ביום השלישי
 ביום שלישי שלמתן תורה ויהי ביום השלישי בהיות הבקר
 ביום שלישי שלמרגלים ונחבאתם שמה שלשת ימים
 ביום שלישי שליונה ויהי יונה במעי הדג שלשה ימים
 ביום שלישי של עולי גולה ונחנה שם ימים שלשה
 ביום שלישי שלתחיית המתים יחיינו מיומים ביום השלישי יקימנו ונחיה לפניו
 ביום שלישי שלאסתר ויהי ביום השלישי ותלבש אסתר מלכות - לבשה מלכות בית אביה,
 באי זו זכות,
 רבנין אמ' בזכות יום שלישי שלמתן תורה,
 ר' לוי אמר בזכות יום שלישי שלאברהם ביום השלישי וגו'.

(4) אסתר רבה (וילנא) פרשה ט
 ד"א ויהי ביום השלישי, לעולם אין ישראל נתונים בצרה יותר מג' ימים
 שהרי באברהם כתיב ביום השלישי וישא אברהם את עיניו וירא את המקום מרחוק,
 השבטים ויאסף אותם אל משמר שלשת ימים,
 יונה שנאמר ויהי יונה במעי הדג שלשה ימים ושלשה לילות,
 והמתים אינן חיים אלא לשלשת ימים שנאמר ביום השלישי יקימנו ונחיה לפניו,
 וגם הנס הזה נעשה בסוף שלשה ימים לתעניתם הדא הוא דכתיב ויהי ביום השלישי ותלבש אסתר מלכות ...

(5) מדרש תנחומא (בובר) פרשת וירא סימן מו
 ולמה ביום השלישי ולא ביום הראשון ולא ביום השני,
 שלא יאמרו אומות העולם הממו והלך ושחט את בנו,
 שאילו היה בדעתו לא היה שומע לו להקריב בנו, לכך ביום השלישי

(6) בראשית מב, ז-יח

וַיֹּאסֶף אֹתָם אֶל-מִשְׁמַר שְׁלֹשֶׁת יָמִים: וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יוֹסֵף בְּיָוֶם הַשְּׁלִישִׁי זֹאת עֲשׂוּ וְחִיו אֶת-הָאֱלֹהִים אֲנִי יֵרָא:

(7) במדבר יט, יב

הוּא יִתְחַטֵּא-בּוֹ בְּיָוֶם הַשְּׁלִישִׁי וּבְיָוֶם הַשְּׁבִיעִי יִטְהַר וְאִם-לֹא יִתְחַטֵּא בְּיָוֶם הַשְּׁלִישִׁי וּבְיָוֶם הַשְּׁבִיעִי לֹא יִטְהַר:

(8) יונה ב, א

וַיְמַן ה' דָּג גָּדוֹל לְבַלְעַ אֶת-יוֹנָה וַיְהִי יוֹנָה בְּמִעַי הַדָּג שְׁלֹשָׁה יָמִים וּשְׁלֹשָׁה לַיְלוֹת:

(9) מ"א יב, ה, יב

וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם לְכוּ עַד שְׁלֹשָׁה יָמִים וְשׁוּבוּ אֵלַי וּלְכוּ הָעַם: ... וַיָּבֹאוּ יָדְבָעַם וְכָל-הָעַם אֶל-דַּחְבְּעַם בְּיָוֶם הַשְּׁלִישִׁי כְּאִשֶּׁר דִּבֶּר הַמֶּלֶךְ לְאֹמְדֵי שׁוּבוּ אֵלַי בְּיָוֶם הַשְּׁלִישִׁי:

(10) מ"ב ב, ה

שׁוּב וְאִמְרֹת אֶל-חֻזְקִיהוּ נְגִיד-עַמִּי כֹה-אָמַר ה' אֱלֹהֵי דָוִד אֲבִיךָ שָׁמַעְתִּי אֶת-תְּפִלָּתְךָ רֵאִיתִי אֶת-דַּמְעֹתֶיךָ הַנְּגִיל רַפָּא לְךָ בְּיָוֶם הַשְּׁלִישִׁי תַעֲלֶה בֵּית ה':

(11) אסתר ה, א

וַיְהִי בְּיָוֶם הַשְּׁלִישִׁי וַתִּלְבַּשׂ אֶסְתֵּר מְלָכוּת וַתַּעֲמֹד בַּחֲצַר בֵּית-הַמֶּלֶךְ הַפְּנִימִית נֹכַח בֵּית הַמֶּלֶךְ וְהַמֶּלֶךְ יוֹשֵׁב עַל-כִּסֵּא מְלָכוּתוֹ בְּבֵית הַמְּלָכוּת נֹכַח פֶּתַח הַבַּיִת:

(12) שמות יט, א-כה

(א) בַּהֲדוֹשׁ הַשְּׁלִישִׁי לַעֲזֹאת בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּיָוֶם הַזֶּה בָּאוּ מִדְּבַר סִינַי: (ב) וַיִּסְעוּ מִדְּפִידִים וַיָּבֹאוּ מִדְּבַר סִינַי וַיַּחֲנוּ בְּמִדְבַר וַיַּחֲזִק-שָׁם יִשְׂרָאֵל נֶגֶד הָהָר: (ג) וּמֹשֶׁה עָלָה אֶל-הָאֱלֹהִים וַיִּקְרָא אֵלָיו ה' מִן-הָהָר לֵאמֹר כֹּה תֹאמַר לְבֵית יִעֲקֹב וְתֹגִיד לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל: (ד) אַתֶּם רֵאִיתֶם אֲשֶׁר עָשִׂיתִי לְמִצְרַיִם וְאֲשָׂא אֶתְכֶם עַל-פְּנֵי נְשָׁרִים וְאָבִיא אֶתְכֶם אֵלָי: (ה) וְעַתָּה אֲסַשְׁמוּעַ תִּשְׁמְעוּ בְּקוֹלִי וְשָׁמַרְתֶּם אֶת-בְּרִיתִי וְהִיִּיתֶם לִי סִגְלָה מִכָּל-הָעַמִּים כִּי-לִי כָל-הָאָרֶץ: (ו) וְאַתֶּם תִּהְיוּ-לִי מִמְּלֶכֶת כְּהַנִּים וְגוֹי קָדוֹשׁ אֵלֹהֵי הַדְּבָרִים אֲשֶׁר תִּדְבַר אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: (ז) וַיָּבֹא מֹשֶׁה וַיִּקְרָא לְזֻקְנֵי הָעָם וַיִּשֶׁם לְפָנֵיהֶם אֶת כָּל-הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר צִוָּהוּ ה': (ח) וַיַּעֲנוּ כָל-הָעָם וַיִּחַדּוּ וַיֹּאמְרוּ כֹל אֲשֶׁר-דִּבֶּר ה' נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע מִשֶּׁה אֶת-דְּבָרֵי הָעָם אֲלֵה: (ט) וַיֹּאמֶר ה' אֶל-מֹשֶׁה הִנֵּה אֲנִי כָּא אֲלִיךָ בַּעַב הַעֲנֹן בַּעֲבוּר יִשְׁמַע הָעָם בְּדַבְרֵי עַמּוֹךְ וְגַם-כִּד יֵאָמְרוּ לְעוֹלָם וַיִּגַּד מֹשֶׁה אֶת-דְּבָרֵי הָעָם אֲלֵה: (י) וַיֹּאמֶר ה' אֶל-מֹשֶׁה לְךָ אֶל-הָעָם וְקִדַּשְׁתָּם הַיּוֹם וּמָחָר וּכְבַסוּ שְׂמֹלֹתֶם: (יא) וְהָיוּ נֹכְנִים לְיָוֶם הַשְּׁלִישִׁי כִּי בְּיָוֶם הַשְּׁלִישִׁי יֵרֵד ה' לַעֲנִי כָל-הָעָם עַל-הָר סִינַי: (יב) וְהִגַּבְלַת אֶת-הָעָם סָבִיב לְאֹמֶר הַשְּׁמָרוּ לְכֶם עֲלוֹת בְּהָר וּנְגַע בְּקַצְהוּ כָל-הַנְּגַע בְּהָר מוֹת יוֹמָת: (יג) לֹא-תִגַּע בּוֹ יָד כִּי-סָקוֹל יִסְקַל אוֹ-יָרֵה יִירֶה אִם-כֹּהֶמָה אִם-אִישׁ לֹא יַחֲוֶה בְּמִשְׁךְ הַיָּבֵל הַמָּה יַעֲלוּ בְּהָר: (יד) וַיֵּרֵד מֹשֶׁה מִן-הָהָר אֶל-הָעָם וַיִּקְדַּשׁ אֶת-הָעָם וַיְכַבְּסוּ שְׂמֹלֹתֶם: (טו) וַיֹּאמֶר אֶל-הָעָם הָיוּ נֹכְנִים לְשְׁלֹשֶׁת יָמִים אֶל-הָאֵשׁ: (טז) וַיְהִי בְּיָוֶם הַשְּׁלִישִׁי בַּהֵיית הַבְּקָר וַיְהִי קִלְת וּבְרָקִים וַעֲנָן כָּבֵד עַל-הָהָר וְקוֹל שֹׁפָר חֲזָק מְאֹד וַיַּחֲרֵד כָּל-הָעָם אֲשֶׁר בְּמַחֲנֶה: (יז) וַיֹּצֵא מֹשֶׁה אֶת-הָעָם לִקְרַאת הָאֱלֹהִים מִן-הַמַּחֲנֶה וַיִּתְיַצְּבוּ בְּתַחֲתֵית הָהָר: (יח) וְהָר סִינַי עָשָׂן כְּלוֹ מִפְּנֵי אֲשֶׁר יֵרֵד עָלָיו ה' בָּאֵשׁ וַיַּעֲלֵ עָשָׁן כְּעֵשֶׁן הַכִּבְשָׁן וַיַּחֲרֵד כָּל-הָהָר מְאֹד: (יט) וַיְהִי קוֹל הַשֹּׁפָר הוֹלֵךְ וְחֲזָק מְאֹד מִשֶּׁה יִדְבַּר וְהָאֱלֹהִים יַעֲנֵנוּ בְּקוֹל: (כ) וַיֵּרֵד ה' עַל-הָר סִינַי אֶל-רֹאשׁ הָהָר וַיִּקְרָא ה' לְמֹשֶׁה אֶל-רֹאשׁ הָהָר וַיַּעֲלֵ מֹשֶׁה: (כא) וַיֹּאמֶר ה' אֶל-מֹשֶׁה רֵד הָעַד בַּעֲם פְּזִיזְהֶרְסוּ אֲלֵה: לְרֹאוֹת וּנְפֹל מִמֶּנּוּ רָב: (כב) וְגַם הַכְּהֹנִים הַנִּגְשִׁים אֲלֵה: יִתְקַדְּשׁוּ פְּזִיזְרָץ בְּהֶם ה': (כג) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֲלֵה: לֹא-יִוָּכַל הָעָם לַעֲלֹת אֲלֵהָר סִינַי כִּי-אַתָּה הַעֲדַתָּה בְּנֹו לְאֹמֶר הַגִּבֵּל אֶת-הָהָר וְקִדַּשְׁתָּ: (כד) וַיֹּאמֶר אֵלָיו ה' לְךָ-רֵד וְעֲלִיתָ אֵתָה וְאַהֲרֹן עִמָּךְ וְהַכְּהֹנִים וְהָעָם אֲלֵיִהֶרְסוּ לַעֲלֹת אֲלֵה: פְּזִיזְרָץ בָּם: (כה) וַיֵּרֵד מֹשֶׁה אֶל-הָעָם וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם: